

برنامه تحول جامع کتابخانه دیجیتال و تخصصی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی

۱. جدول خلاصه اهداف و شاخص‌های کلیدی (KPIs)

محور تحول	سامانه‌ها / برنامه‌های کلیدی	شاخص و هدف کمی	پیامد عملیاتی
زیرساخت و نرم‌افزار	نرم‌افزار تحت شبکه کتابخانه	استقرار ۱۰۰٪ و جذب نیروی ثابت	دسترسی آنلاین و شبانه‌روزی محققان
پایگاه‌های بین‌المللی	گیگالیب (GigaLib)	افزایش به ۲,۰۰۰+ رکورد	دسترسی مستقیم به مقالات و کتب تراز اول جهان
پایگاه‌های ملی	فیپاک (Fipak)	افزایش به ۵۰۰+ رکورد	کاوش و مدیریت یکپارچه اسناد کشاورزی کشور
تحويل مدرک (Full-Text)	سولیکا / خدمات امانت مدارک	پاسخگویی به ۵۰۰+	تامین مستقیم گزارش‌ها و منابع کامل پژوهشی
دیجیتال‌سازی انتشارات	شورای انتشارات مرکز	دیجیتال‌سازی ۱۰۰٪ مجلات (مانند اصلاح بذر)	یکپارچه‌سازی دستاوردهای پژوهشی در بانک‌های دانش

۲. محورهای چهارگانه برنامه تحول

محور اول: ادغام فیزیکی، سازمان‌دهی مجدد و توسعه زیرساخت نرم‌افزاری

- یکپارچه‌سازی فیزیکی و طبقه‌بندی منابع: مدیریت فرایند انتقال فیزیکی کتابخانه‌های تخصصی پس از ادغام دو مرکز، اجرای پروژه فهرستنویسی، ورود اطلاعات جدید و استانداردسازی طبقه‌بندی اسناد بر اساس رده‌بندی تخصصی کشاورزی.
- ارتقا و تحت‌شبکه‌سازی نرم‌افزار کتابخانه: نصب، پیکربندی و راه‌اندازی نسخه تحت شبکه نرم‌افزار جامع کتابخانه جهت ارائه خدمات آنلاین، جستجوی از راه دور و فعال‌سازی میز خدمت دیجیتال برای اعضای هیئت علمی و پژوهشگران.
- تأمین و تثبیت نیروی انسانی متخصص: برنامه جذب و استقرار نیروی انسانی ثابت و متخصص در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی دیجیتال جهت مدیریت مداوم و ارتقای کیفیت خدمات علمی.

محور دوم: اتصال به سامانه‌ها و پایگاه‌های ملی و بین‌المللی

- کتابخانه دیجیتال گیگالیب (GigaLib): استقرار، برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی و ایجاد دسترسی مستقیم پژوهشگران به پایگاه جامع مقالات، ژورنال‌ها و کتب بین‌المللی لاتین.
- سامانه فیپاک (Fipak): بهره‌برداری، پشتیبانی و به‌روزرسانی مستمر سامانه یکپارچه پژوهشی و آموزشی کشاورزی جهت تسریع در کاوش، استخراج و مدیریت اسناد ملی.
- ارائه خدمات تأمین و تحويل مدرک (Full-Text): پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی محققان از طریق تأمین متن کامل گزارش‌های پژوهشی، پایان‌نامه‌ها و مقالات کمیاب از طریق بستر سامانه‌های تحويل مدرک.

محور سوم: توسعه بانک‌های اطلاعاتی و هدف‌گذاری رکوردهای علمی

- توسعه کمی رکوردهای دیجیتال: برنامه‌ریزی هدفمند برای ارتقای بانک مقالات خارجی به بیش از ۲,۰۰۰ رکورد و آمادگی عملیاتی برای پاسخگویی به بیش از ۵۰۰ درخواست تحویل مدرک و گزارش تخصصی.
- ایجاد بانک‌های اطلاعاتی موضوعی: تدوین و اجرای طرح‌های تحقیقاتی کاربردی با هدف سامان‌دهی داده‌ها، ساخت بانک‌های اطلاعاتی تخصصی و دیجیتال‌سازی یافته‌های پژوهشی مرکز.

محور چهارم: دیجیتال‌سازی انتشارات و دستاوردهای پژوهشی

- عملیاتی‌سازی شورای انتشارات مرکز: راه‌اندازی شورا جهت سیاست‌گذاری، استانداردسازی و فرآیند تحول دیجیتال در بروندهای علمی مرکز.
- دیجیتال‌سازی نشریات و مجلات ترویجی: تبدیل تمامی مجلات تخصصی، دستورالعمل‌های فنی و نشریات ترویجی (از جمله نشریه /صلاح بنر) به قالب‌های استاندارد دیجیتال و یکپارچه‌سازی آن‌ها در بانک‌های اطلاعاتی متمرکز.

نقشه راه عملیاتی و فازبندی‌شده تحول کتابخانه دیجیتال و تخصصی مرکز، بر اساس محورهای چهارگانه و بر پایه تقدم و تاخر منطقی زیرساخت‌ها، در ۴ فاز زمان‌بندی‌شده به شرح زیر طراحی شده است:

- ۱. فاز اول: زیرساخت، سامان‌دهی فیزیکی و تثبیت نرم‌افزاری:** بازه زمانی: ماه ۱ تا ماه ۶ (تمرکز بر زیربنا).
 - ادغام فیزیکی و سازمان‌دهی: انتقال جامع کتابخانه‌های تخصصی دو مرکز، فهرست‌نویسی، ورود اطلاعات جدید و یکپارچه‌سازی طبقه‌بندی منابع بر اساس رده‌بندی استاندارد کشاورزی.
 - استقرار نرم‌افزار تحت شبکه: نصب، پیکربندی و راه‌اندازی کامل نسخه تحت شبکه نرم‌افزار جامع کتابخانه جهت ارائه خدمات آنلاین و جستجوی غیرحضور.
 - تثبیت نیروی انسانی: جذب، تخصیص و استقرار نیروی متخصص و ثابت کتابداری و فناوری اطلاعات برای مدیریت روزمره و پاسخگویی مداوم.
- ۲. فاز دوم: اتصال به پایگاه‌های ملی/بین‌المللی و راه‌اندازی خدمات:** بازه زمانی: ماه ۶ تا ماه ۱۲ (تمرکز بر دسترسی‌پذیری).
 - استقرار گیگالیب (GigaLib): ایجاد دسترسی مستقیم محققان به پایگاه بین‌المللی مقالات و کتب لاتین و برگزاری کارگاه‌های آموزشی تخصصی برای اعضای هیئت علمی.
 - اتصال به فیپاک (Fipak): بهره‌برداری کامل و پشتیبانی مستمر از سامانه یکپارچه پژوهشی و آموزشی کشاورزی به عنوان بستر کاوش اسناد ملی.
 - میز تحویل مدرک (Full-Text): استقرار فرایند عملیاتی جهت دریافت، پیگیری و تحویل متن کامل گزارش‌ها، مقالات و پایان‌نامه‌های پژوهشی.

3. فاز سوم: غنی‌سازی بانک‌های اطلاعاتی و دیجیتال‌سازی انتشارات: بازه زمانی: ماه ۱۲ تا ماه ۲۴ (تمرکز بر توسعه محتوا).

- توسعه کمی رکوردهای علمی: ارتقای هدفمند بانک مقالات خارجی (GigaLib) به بیش از ۲,۰۰۰ رکورد و افزایش رکوردهای سامانه فیپاک به ۵۰۰+ رکورد.

- عملیاتی‌سازی شورای انتشارات: راه‌اندازی رسمی شورا جهت تدوین ضوابط، استانداردها و سیاست‌های تحول دیجیتال در برون‌دادهای پژوهشی مرکز.

- دیجیتال‌سازی نشریات و مجلات: تبدیل نشریات ترویجی و تخصصی (به ویژه نشریه /صلاح بنر) و دستاوردهای پژوهشی مرکز به فرمت‌های دیجیتال و ورود آن‌ها به بانک‌های متمرکز.

4. فاز چهارم: توسعه بانک‌های موضوعی، پایش و پایداری عملیاتی: بازه زمانی: ماه ۲۴ به بعد (توسعه مستمر و ارزیابی).

- بانک‌های اطلاعاتی موضوعی: تدوین و اجرای طرح‌های تحقیقاتی جهت ساخت بانک‌های اطلاعاتی تخصصی و نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای از یافته‌های پژوهشی.
- ارزیابی و پاسخگویی به درخواست‌ها: تثبیت ظرفیت پاسخگویی به بیش از ۵۰۰ درخواست تحویل مدرک و سنجش مستمر میزان رضایتمندی محققان.
- به‌روزرسانی و پایداری: مانیتورینگ دوره ای نرم‌افزارهای تحت شبکه، پشتیبان‌گیری داده‌ها و نگهداری بستر دیجیتال کتابخانه.

این چک‌لیست کنترلی و اجرایی جهت سنجش پیشرفت و ارزیابی کیفیت خروجی هر فاز از نقشه راه تحول کتابخانه دیجیتال تنظیم شده است.

فاز ۱: زیرساخت، سامان‌دهی فیزیکی و تثبیت نرم‌افزاری (ماه ۱ تا ۶)

وضعیت	گام اجرایی / آیتم کنترلی	معیار پذیرش و خروجی ملموس	شاخص ارزیابی
[]	ادغام و انتقال فیزیکی منابع	چیدمان کامل کتاب‌ها و اسناد در محل جدید و رفع همپوشانی‌ها	تکمیل ۱۰۰٪ انتقال فیزیکی
[]	فهرست‌نویسی و بازطبقه‌بندی	ورود اطلاعات تمام اسناد به سیستم براساس رده‌بندی استاندارد کشاورزی	صفر شدن اسناد فهرست‌نشده
[]	استقرار نرم‌افزار تحت شبکه	نصب، پیکربندی و تست موفق سرور و وب‌سرویس نرم‌افزار کتابخانه	امکان جستجوی غیرحضورى کاربران

وضعیت	گام اجرایی / آیتم کنترلی	معیار پذیرش و خروجی ملموس	شاخص ارزیابی
[]	پایداری دسترسی شبکه	اتصال بدون قطعی شبکه داخلی (LAN) به سرور کتابخانه	پایداری ۹۹٪ سرویس دهی
[]	تثبیت نیروی انسانی	استقرار کارشناس/نیروی ثابت جهت پاسخگویی و مدیریت روزمره	حضور و پاسخگویی در ساعات اداری

فاز ۲: اتصال به پایگاه‌های ملی/بین‌المللی و راه‌اندازی خدمات (ماه ۶ تا ۱۲)

وضعیت	گام اجرایی / آیتم کنترلی	معیار پذیرش و خروجی ملموس	شاخص ارزیابی
[]	راه‌اندازی گیگالیب (GigaLib)	برقراری دسترسی IP-Based یا کاربری محققان به بانک مقالات لاتین	فعال شدن دسترسی اعضای هیئت علمی
[]	آموزش و توانمندسازی	برگزاری کارگاه آموزشی بهره‌برداری از پایگاه‌های بین‌المللی برای پژوهشگران	شرکت حداقل ۷۰٪ اعضای هیئت علمی
[]	تکمیل دسترسی فیپاک (Fipak)	یکپارچه‌سازی اطلاعات مرکز با سامانه فیپاک و امکان کاوش اسناد ملی	بروزرسانی رکوردها در فیپاک
[]	میز تحویل مدرک (Full-Text)	تدوین دستورالعمل، فرم‌ها و کانال ثبت درخواست مقالات و گزارش‌ها	میانگین زمان پاسخگویی زیر ۴۸ ساعت

فاز ۳: غنی‌سازی بانک‌های اطلاعاتی و دیجیتال‌سازی انتشارات (ماه ۱۲ تا ۲۴)

وضعیت	گام اجرایی / آیتم کنترلی	معیار پذیرش و خروجی ملموس	شاخص ارزیابی
[]	ارتقای رکوردهای گیگالیب	افزودن و سازمان‌دهی منابع جدید جهت افزایش حجم بانک مقالات	رسیدن به ۲,۰۰۰+ رکورد ثبت‌شده
[]	ارتقای رکوردهای فیپاک	ثبت و به‌روزرسانی اسناد و گزارش‌های جدید مرکز در سامانه	رسیدن به ۵۰۰+ رکورد
[]	راه‌اندازی شورای انتشارات	ابلاغ اعضا، تدوین آیین‌نامه و برگزاری اولین جلسه رسمی شورا	تصویب صورت‌جلسه رسمی شورا
[]	دیجیتال‌سازی نشریات	اسکن، آماده‌سازی و تبدیل آرشیو نشریات (مانند اصلاح بذر) به PDF/OCR	دیجیتال‌سازی ۱۰۰٪ شماره‌های منتشرشده

فاز ۴: توسعه بانک‌های موضوعی، پایش و پایداری عملیاتی (ماه ۲۴ به بعد)

وضعیت	گام اجرایی / آیتم کنترلی	معیار پذیرش و خروجی ملموس	شاخص ارزیابی
[]	ایجاد بانک‌های موضوعی	تعریف حداقل یک طرح تحقیقاتی جهت ایجاد نرم‌افزار/بانک تخصصی	تصویب و اجرای طرح تحقیقاتی IT
[]	تأمین و تحویل انبوه مدرک	ارائه خدمات مستمر تحویل متن کامل مقالات و گزارش‌های پژوهشی	رسیدن به حدنصاب +۵۰۰ درخواست
[]	سنجش رضایت ذینفعان	توزیع پرسشنامه ارزیابی کیفیت خدمات دیجیتال میان محققان	کسب حداقل ۸۰٪ رضایت‌مندی
[]	پشتیبان‌گیری و ایمنی داده‌ها	تنظیم برنامه پشتیبان‌گیری (Backup) خودکار و دوره ای از دیتابیس	انجام تست دوره ای بازگردانی داده

تحول دیجیتال و چشم انداز فناوری اطلاعات در مرکز تحقیقات کشاورزی

این گزارش روند گذار مرکز از سیستم‌های سنتی به زیرساخت‌های مدرن را پس از ادغام واحدها بررسی می‌کند. تمرکز اصلی بر بهبود پهنای باند، راه‌اندازی اتوماسیون تحت وب و غنی‌سازی بانک‌های اطلاعاتی تخصصی (مانند گیگالیب و فیپاک) برای پشتیبانی از طرح‌های پژوهشی است.

عملکرد و شاخص‌های کلیدی

افزایش پهنای باند از ۲ مگابیت به ۱۶ مگابیت جهت تسریع دسترسی پژوهشگران.

غنی‌سازی بانک‌های اطلاعاتی با ۱۵۰۰ رکورد علمی

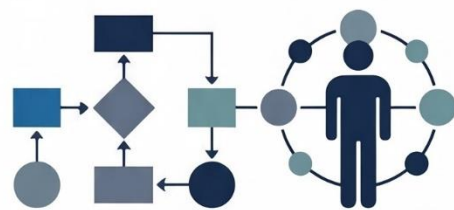
تجميع منابع در سامانه‌های گیگالیب و فیپاک برای دسترسی به مقالات تمام‌متن.

۱۷۱ کاربر فعال در اتوماسیون اداری تحت وب

پوشش کامل نیازهای اداری و ارتباطی ساختمان‌های مجزا از طریق تونل‌های امن اطلاعاتی.

چالش‌ها و چشم‌انداز فناوری

استقرار نرم‌افزار تحت شبکه و تامین نیروی متخصص

رفع کمبود نیروی انسانی ثابت و راه‌اندازی نسخه جدید نرم‌افزار کتابخانه تخصصی.

توسعه شبکه بی‌سیم در مراکز آموزشی

ایجاد زیرساخت وایرلس با پهنای باند بالا برای ارتقای کیفیت دوره‌های آموزشی.

پژوهش محوری در حوزه بانک‌های اطلاعاتی موضوعی

تدوین طرح‌های تحقیقاتی جدید برای تولید دانش در بستر فناوری‌های نوین اطلاع‌رسانی.

مقایسه وضعیت موجود و اهداف کوتاه‌مدت رکوردها

وضعیت فعلی: ۱۵۲۴ رکورد	هدف‌گذاری سال آتی: ۲۰۰۰ رکورد	سامانه‌های گیگالیب و فیپاک
وضعیت فعلی: ۳۰۰ مورد	هدف‌گذاری سال آتی: ۵۰۰ مورد	تحویل مدرک و گزارشات
وضعیت فعلی: ۳۷ دستگاه	تامین برای اعضای جدید	تجهیزات سخت افزاری جدید

نقشه راه تحول فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی مرکز

گزارش روند نوسازی و ارتقای واحد فناوری اطلاعات پس از ادغام ۱۳۹۴ یا تمرکز بر عبور از محدودیت‌های سخت‌افزاری، راه‌اندازی اتوماسیون تحت وب و یکپارچه‌سازی منابع کتابخانه‌ای.

